

1999

Încerc să-mi imaginez anul 1999 din punct de vedere teatral. În mijlocul concedierilor masive, al închiderii întreprinderilor nerentabile, va interesa pe cineva cum se salvează teatrul?

În timpul războiului din fosta Iugoslavie, fiecare dintre părțile beligerante a încercat să supraviețuiască spiritual păstrând deschise, printre altele, teatrele și universitățile. Deși în timpul spectacolelor se puteau auzi uneori tiruri de artilerie și alarme aeriene, teatrele erau pline, pentru că oamenii își doreau cu încredințare normalitatea. Sub embargo, Iugoslavia redusă a continuat să finanțeze BITEF-ul, unul dintre cele mai fascinante festivaluri teatrale europene. La Zagreb și Skopje și-au păstrat continuitatea alte festivaluri importante. La Bel-

grad magazinele erau goale, dar lumea era elegantă, orașul, luminat și străzile, curate. S-a montat acolo (și se montează și azi) un repertoriu contemporan universal, continuau să existe și să ia ființă companii independente și, poate cel mai important lucru, nu a dispărut simțul umorului. Din acest punct de vedere, pot să afirm că, din câte cunosc, toate popoarele ex-iugoslave au trecut pragul acestei încercări teribile care a fost războiul și și-au păstrat demnitatea. Au continuat să se simtă parte din lumea civilizată și să accepte provocările acestui final de mileniu.

O vizită recentă la Sofia mi-a confirmat efortul permanent al creatorilor de teatru bulgari de a deschide teatre independente, de a se angaja în coproducții internaționale și de a fi la curent

cu ce se joacă în lume. Texte contemporane care provoacă frisoane la București ("Încă nu e timpul" sau "Nu de asta avem nevoie acum") sunt reprezentate pe scene importante din Sofia. Regizorii bulgari tineri lucrează mult în străinătate, în special în Germania și Franța. De altminteri, teatrul bulgar e considerat astăzi de multă lume ca fiind cel mai interesant din Estul Europei. Totul, pe fondul unei situații economice mai dificile decât a noastră.

Simt extrem de puternic o mare tensiune în societatea românească la acest final de mileniu. Care va fi rezonanța ei în creația teatrală și în ce măsură societatea va dovedi că are nevoie de teatru, rămâne de văzut. În 1999.

Theodor-Cristian Popescu

sf flash

Piesa cea mai sponsorizată

Situațiunea este gravă! Subvențiile nu ajung! Panica domnește cetățeni!

La unele edituri ți se cere, dacă vrei să publici, să vii cu sponsorul. Și cât costă tipărirea unei cărți față de montarea unei piese? La teatre, firește, au prioritate autorii care-și aduc sponsori sau, mă rog, vin cu bani de undeva. Probabil, în curând și spectatorii vor trebui să găsească sponsori pentru bilete, iar pasul următor va fi făcut la cafenele sub forma, de minunată amintire, "Servim cafea cu zahărul clientului".

Este oricum limpede că Ministerul Culturii trebuie să se debaraseze de teatrele pe care le (mai) tutelează, câtă vreme n-are cu ce să le alimenteze. E ca și cum la un trib din junglă ar apărea Ministerul Informației sau Ministerul Vestimentației.

În acest fel, al promovării pieselor sponsorizabile, vor ajunge în mod sigur să fie jucați

autorii cei mai valoroși și nu unul ca, să zicem, Cehov care, din motive obiective, nu mai poate aduce sponsori.

Invitația "Adu-mi 50 de milioane și te joc" se aude tot mai des. Numai că, dacă aș avea banii aceștia, mi-aș organiza propriul spectacol, eventual în mijlocul străzii, ba chiar propriul teatru sau, mai știi, m-aș angaja actor la stat (prin concurs cu comisie în regulă sau chiar direct, precizez: tarifele sunt diferite).

În orice caz, popularul concurs "Cea mai bună piesă" trebuie înlocuit cu "Cea mai sponsorizată piesă". A doua se va juca sigur. Prima, numai dacă întrunește și condiția a doua.

Am auzit că unii au început să strângă bani. O să vedem mai târziu dacă merg până spre 50 de milioane sau s-or opri, vorba nu știu cui, la prețul unui Kalașnikov.

Horia Gârbea